

Ove godine za nagradu Ranko Radović u kategoriji 3 emisije, izložbe ili multimedijalne prezentacije prijavljeno je 10 radova. Žiri u sastavu Ana Džokić, Boris Miljković i Mia David zasedao je dva puta.

Opšti zaključak žirija je da je ove godine konkurs uspešan jer je kvalitet radova uravnotežen i na visokom profesionalnom nivou.

U uži izbor ušli su radovi: izložba *Nikola Dobrović pod zastavama modernih pokreta*, autorskog tima dr Marta Vukotić Lazar, ist.um., mr Bojan Kovačević, d.i.a., autori izložbe, Marina Dokmanović, d.i.a., dizajn postavke izložbe, održanoj u Galeriji SANU 2022. godine; izložba *Stringeri - Evolucija prekarnosti sloboda svedočenja*, autorskog tima Efemera Kolektiv, Centra za istraživanje i edukaciju o holokaustu i Efemera Kolektiva, održanoj u Kineskoj četvrt u Kreativnom distriktu 9 u Novom Sadu 2022. godine; i projekat *Štampanje zajedničkih prostora*, autorskog tima dr Aleksandra Pešterac, d.i.a, mr Lara Badurina, multimedijalna umetnica, vajarka, mr Filip Jovanovski, d.i.a, vizuelni umetnik koji je izveden u okviru programske linije Collab Commons Bijenala scenskog dizajna, a u okviru projekta Evropska prestonica kulture (EPK) Novi Sad u Kreativnom distriktu u Novom Sadu, 2022 godine.

Nakon ponovnog pregleda pristigle dokumentacije i drugog kruga razgovora žiri je doneo sledeće zaključke:

Zaključeno je da je izložba *Nikola Dobrović pod zastavama modernih pokreta*, imala izuzetan značaj za našu sredinu, posebno u vreme u kome se vrednosti modernizma i jugoslovenskog nasleđa uporno relativizuju. Delo Nikole Dobrovića istraženo je i prikazano sa velikom pažnjom i profesionalnom odgovornošću što je žiri ocenio kao dobru praksu koja treba da bude profesionalni standard.

Žiri smatra da je izložba *Stringeri - Evolucija prekarnosti sloboda svedočenja*, izvrstan primer saradnje autora projekta i arhitekata na promišljanju i konceptiranju arhitekture izložbe posebno u kontekstu zadatog prostora. Arhitekta su uspele da izložbu učine intimnom iako se ona nalazila unutar festivala u spoljnom prostoru visoke frekvencije publike.

Žiri je jednoglasno doneo odluku da se nagrada Ranko Radović u kategoriji televizijske emisije, izložbe ili multimedijalne prezentacije dodeli autorskom timu Aleksandra Pešterac (Novi Sad), Lara Badurina (Rijeka) i Filip Jovanovski (Skoplje) za projekat *Štampanje zajedničkih prostora*, izvedenog u okviru programske linije Collab Commons Bijenala scenskog dizajna.

Kao posebnu vrednost ovog projekta žiri prepoznaje zajednički rad na ponovnom promišljanju modernističke arhitekture na prostoru bivše Jugoslavije. Svaki član autorskog tima izabrao je po jedan objekat iz sopstvenog okruženja: HKD – Hrvatski kulturni dom

(nekadašnji Narodni dom na Sušaku) u Rijeci, napuštenu Mesnu zajednicu „Domče” u Skoplju i zgradu Štamparije „Dnevnik” u Novom Sadu koja će uskoro nestati. Autori su se svim segmentima projekta bavio interdisciplinarno. Arhitekturu su posmatrali kroz formu, lokalni i širi kontekst, kroz društveno-socijalne prilike tadašnjeg ali i sadašnjeg vremena. Proces rada na projektu se zasnivao na uspostavljanju dijaloga sa zadatim prostorima i diskursom nastanka objekata, kao i kontekstom u kome danas (ne)funkcionišu ili (ne)postoje. Tema ovog procesa rada bilo novo promišljanje ideje o kolektivu, o javnom dobru i zajedničkom korišćenju javnih prostora, ali i preispitivanje zaštite kulturnog nasleđa jugoslovenskog modernizma danas. U tom kontekstu saradnja se vodila između autorki (Lara i Aleksandra) koje rade u institucijama visokog školstva dok je Filip deo nezavisne kulturne prakse. Upravo iz tih različitih pozicija autori su promatrali i ideju stvaranja kolektiva i zajedničkih praksi. Zato čitav projekat nosi naziv *Collab commons* osvrćući se pre svega na značenje pojma - *zajedničko dobro*, koje se odnosi na prostore koji pripadaju svima i čine jedan zajednički prostorni resurs, odnosno kolektivni kulturni konstrukt sastavljen od svojih korisnika i za svoje korisnike.

U projekat su uključeni i mladi profesionalci i izabrani studenti različitih oblasti iz svakog od gradova (Rijeka, Skoplje i Novi Sad) koji su više meseci istraživali i razmenjivali rezultate stvarajući tokom tog *online* procesa novi „zajednički” prostor i novi kolektiv. Taj način rada pomogao je da se sva pitanja razmatraju ne samo međugeneracijski već i kroz različite političke narative. Autori i saradnici konačno su se sreli uživo u vreme trajanja Bijenala scenskog dizajna 2022 u Novom Sadu, u sklopu Kaleidoskopa kulture i Evropske prestonice kulture.

Ishod projekta je zajednički iskaz u vidu performansa, kao odgovor na pitanje čemu izabrani objekti služe, da li se mogu posmatrati van konteksta vremena nastanka i šta sa njima raditi danas. Upravo zato je naslov izvedenog rada koji je predstavljen publici na Bijenalu scenskog dizajna *Štampanje zajedničkih prostora*. Autori su želeli da ukažu na emotivni i kolektivni karakter koji ove zgrade poseduju, kao i na koji je način moguće zadržati njihovu memoriju. Za predstavljanje projekta odabran je upravo razrušen prostor Kineske četvrti, koji tek treba da oživi, a gde je „umetnuta” nova struktura, takođe proizašla iz istraživanja, koja je poslužila kao prostorni okvir za izvođenje ovog performansa. Predstavu su izveli autori Lara Badurina, Filip Jovanovski, Aleksandra Pešterac, asistentkinja Luna Šalamon i saradnici: xFilip Novak, Kaja Resman, Katarina Kožul, Marko Mrvoš, Tena Njegovan, Doris La Mazza, Sara Viljušić, Anja Glavočević, Marta Sladoljev sa Akademija primenjenih umetnosti u Rijeci, Deniz Ajdarevik, Martina Petreska, Aleksandar Jovanovski sa Fakultet za dramske umetnosti u Skoplju, Dimitar Milev, Sandra Nikolovska, Stefan Tankov, Tamara Džerkov, Bojana Isijanin sa Arhitektonskog fakulteta u Skoplju, Denica Stojkovska sa Likovne akademije u Skoplju i Marija Varga, Nađa Vukorep, Bojan Kaurin, Maja Bogdanović, Dušica Ilić sa Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu.

Žiri smatra da je ova vrsta rada bez velikih pretenzija zapravo veoma važna pre svega zbog svog jugoslovenskog pristupa, kako u temama kojima se bavi, ali još više u odnosu prema prostoru bivše Jugoslavije koji se i dalje tretira kao zajednički kulturni prostor što je od izuzetnog značaja za stvaranje boljeg razumevanja i lakše zajedničke budućnosti za generacije koje dolaze.

prof. dr Mia David, d.i.a., scenograf, kustos (predsednica Žirija )

dr Ana Džokić, d.i.a., kustos

Boris Miljković, reditelj, pisac